

הרבים, ששכרו הרבה מאוד, איש על פי דרכו ופועלו, הכל שוים לטובה ולברכה.

כנישתא חדא

וכ"ש חברים ביחד אם הם נקבצים ביחד לכל מטרת של קדושה לעשות מצוה ביחד, או לימוד תורה ביחד, וכ"ש לחשוב איך עושים תשובה ואיך מתקנים את מעשיהם שזה יקר מאוד בעיני ה', וכמו שמביא הרה"ק בעל החרדים בהקדמתו לספרו שעשו חברה ביחד להתקבץ ולעשות תשובה לה' ע"ש, ויכולים לפעול הרבה וגם להביא את הגאולה השלימה וכמו שכתוב בזוה"ק שכנישתא חדא אם יטיבו את מעשיהם יכולים להביא לזכות את כלל ישראל, ולהביא לימות המשיח, וכ"ק רבינו זי"ע היה מעורר הרבה פעמים במאמר זה של הזוה"ק שכנישתא חדא יש להם כח לזכות את כל ישראל, ולהביא את הגאולה השלימה.

בזמן הגאולה יהיה בירור

שמענו פעמים רבות מאת כ"ק אדמו"ר זי"ע שאמר בשם צדיקים שבזמן הגאולה יהיה בירור וינצלו רק הצדיקים ויראי השם ועיקר ההצלה יהיה בארץ ישראל וכדכתיב ובהר ציון תהיה פליטה וגו' והיה מחזק אותנו תמיד בדברות קודשו להתחזק בתורה ויר"ש להיות מהניצלים בעת הגאולה הקרובה, שיבוא במהרה בימינו

ביטחון ואמונה בעת צרה

אסור לו לאיש הישראלי לבוא לידי יאוש ח"ו אלא יתחזק את עצמו ביטחון ואמונה בה' בעת צרה וגם כתוב בשם הרה"ק רבי פנחס מקוריץ זי"ע שיש זמן שלא צריך אלא ביטחון אף בלא תפילה והוא בעת שיש ח"ו קטרוג גדול על האדם. תפילה במחשבה וגם כתוב בשם הבעש"ט הק' שלפעמים צריך ישראל להתפלל במחשבה בלבד שעל זה אין קטרוג, וזה הוא דרך כל הצדיקים ובפרט דרך הבעש"ט הק' ותלמידיו שעיקר עבודתם היה בתפילה.

להיטיב ולא להרע

ולכן צריך כל אחד ואחד להתבונן בעצמו בכל דבר שעושה, דאם הוא ח"ו לא טוב, הוא גורם בזה רע לכלל ישראל, הן בגשמיות והן ברוחניות, אבל אם עושה מצוה אף שעושה לעצמו בחדרי חדרים, מ"מ זה מאיר לכל ישראל ומטיב לעולם כולו ומזכה הוא את הרבים ששכרו הוא בלי גבול. וחז"ל אמרו שאף אדם יחידי בעבירה שעושה יכול להכריע לכל העולם לכף חובה ח"ו, ולהיפך אם הוא מטיב את דרכו ועוסק בתורה ובמצוות, אף שעוסק ביחידות הוא מזכה הרבים, וכ"ש וק"ו בנו של ק"ו, שאם הוא גם מזכה בפועל לאחרים, ורוצה לעשות מעשה בזיכוי

באמונה בכל ליבם ויסעו את היום קודם שיחלק, על סמך הביטחון כי אני אעשה להם נס, ובאמצעות זה תתגבר הרחמים ולכן "ואתה הרים את מטך" פירוש באמצעות זה תתגבר הרחמים, ולכן ואתה הרים את מטך" פירוש באמצעות מעשה הטוב נעשה להם הנס ונבקע הים, כי גדול הביטחון והאמונה להכריעם לטובה, ובזה נתיישבו הכתובים על נכון.

הצדקת האמונה בכל תוקף

ונראה לי לומר עוד כי רשם ה' יתברך לומר להם טעם התגברות הדין עליהם הוא לצד שהם המעיטו בלבם האמונה, ואמרו טוב לנו עבוד את מצרים ולזה צוה ה' לעשות כנגד עון זה הצדקת האמונה בכל תוקף וגם בזה רומזם ה' לדעת את ישראל סיבת הסובב תגבורת הדין מחדש שהוא מיעוט האמונה וצריך הצדקת האמונה בכל תוקף.

והנה בדומה לדברי קודשו של האוה"ח מובא בשם הרה"ק ר' פנחס מקוריץ זי"ע שכותב שיש מצב לפעמים בשעת שיש קטרוג על האדם שהוא נמצא בצרה גדולה רח"ל, שאל יתפלל בכלל אלא יבטח בה' יתברך ואז יוושע.

תפילה במחשבה

ובספר חיים ושלום מהרה"ק ממונקאטש זי"ע כותב על דברי קודשו של האוה"ח הק' הנ"ל שתיבת "התייבבו" רומז התייבבות בתפילה, דקשה דלפי זה מה שמסיים הפסוק שאמר משה "ואתם תחרישון" דכיון שתייבבו בתפילה הרי זה בדיבור ולמה כתב "תחרישון" שהרי זה שתיקה בלי שום דיבור כלל, וכל שיש לומר על פי דברי קודשו של רבינו הבעש"ט הק' זי"ע המקובל שאמר כן, וכן כתבו בספרים הקדושים בשמו, כי בעת קטרוג גדול וצרה ר"ל יש סכנה להתפלל בדיבור, ואפילו בלחש מפני המקטרגים החוטפים את התפילה, ועל כן יש להתפלל אז במחשבה לפני היודע

ויאמר משה אל העם אל תיראו התייבבו וראו את ישועת ה' אשר יעשה לכם וגו' ה' ילחם לכם ואתם תחרישון, ואתם תחרישון ויאמר ה' אל משה מה תצעק אלי דבר אל בני ישראל ויסעו.

וצריך להבין מה שאמר משה לישראל ה' ילחם לכם אתם תחרישון וה' אמר למשה מה תצעק אלי למה בני ישראל יחרשו וישתקו, ורק משה רבינו היה עומד ומתפלל עד שה' אמר לו מה תצעק אלי דבר וכו' וקשה דלמול מי יצעק אם יצעק אם לא לה' אלוקיו, ובפרט בעת צרה דכתיב קראתי מצרה לי, וכתוב מן המיצר קראתי י-ה, והתרגום אנקלוס כתב לתרגום הכתוב שה' אמר למשה "קבלית צלותך" כלומר שאין כבר צורך לתפילה מכיון שכבר קיבלת תפילותיך ולכן דבר אל בני ישראל ויסעו, ורש"י הק' כתב שלמדנו שהיה משה עומד ומתפלל אמר לו הקב"ה לא עת עתה להאריך בתפילה שישראל נתונין בצרה, וגם מה תצעק אלי, עלי הדבר תלוי ולא עליך, ואין להם אלא ליסע שאין הים עומד בפניהם וכדאי זכות אבותיהם והם האמונה שהאמינו בי ויצאו לקרוע להם הים עכ"ל.

כח הרחמים הם המעשים טובים

ובאוה"ח הק' כ' לבאר כי כוח הרחמים הוא המעשים טובים אשר יעשה האדם למטה ובזה יוסיפו כוח במידת הרחמים, והנה לצד א-ל עליון כי על עם ישראל קיטרגה עליהם מידת הדין, והן אמת כי חפץ ה' לצדק את ישראל, אבל אין כח ברחמים לצד מעשיהם, ועל כן אמר ה' למשה תשובה ניצחת "מה תצעק אלי", פירוש כי אין הדבר תלוי בידי, שהגם שאני חפץ עשות להם נס, אבל מכיון שהם אינם ראויים ולכן מידת הדין מונעת, ואין כח ברחמים כנגד מידת הדין המונעת, ואמר ה' אליו "דבר אל בני ישראל" פירוש זאת העצה היעוצה להגביר צד החסד והרחמים ויתעצמו

ליתן פרנסה לכל אדם כמו שנתן מן, מן השמים במדבר ולכן היתה גם הצנצנת של המן שנתן אהרן לזכרון שכמו שכ' רש"י ע"ש, ולכן טוב לנהוג כן וגם ללמוד בספרים המחזקים את הביטחון והאמונה הק' כמו בספר חובת הלבבות שער הביטחון וספרי רבותינו הק' ועוד ספרים שמדברים מאמונה וביטחון ובזכות זה נזכה לפרנסה בשפע בני חיי ומזוני רוי"ח.

ובעיקר נזכה להגאל בגאולה השלימה ע"י משיח צדקינו ונזכה לבנין בית המקדש ושם נעבוד את ה' ביראה ואהבה ונאמר לפניו שיר חדש על גאולתינו ועל פדות נפשינו בקרוב בימינו מתוך רחמים וחסדים מגולים אמן.

(ויגד משה – בשלח)

ישמעאל

מובא (עץ הדעת טוב, תהילים קכד, פדר"א פל"ב) למה נקרא שמו ישמעאל שעתידין ישראל לצעוק צעקות גדולות בימיו ואז ישמעאל ויענם.

מלחמה אתחלתא דגאולה

ומובא בדרשות חתם סופר (ח"ב דף שיב-ג) כיון שהמלחמה אתחלתא דגאולה - הנה אם נתפלל שישים ה' שלום בעולם, הנה אנחנו גולים וסורים נתונים בכבלי עוני ימים רבים, ושכינתא קדישא בגלות, והתורה מתמעט, ושמו הגדול מתחלל בעו"ה, ואם נתפלל על פדות נפשינו וגאולתינו – הנה מלחמה אתחלתא דגאולה היא... על כן העיקר להתפלל על הגאולה ולא נחוש למלחמה המתהווה עי"ז ובזכות עול התורה לא נירא בהמיר ארץ. (ועי' מנחת אלעזר ח"ד תשו' ה' ו', ס' אורות אלים (אות תכז) לבעל הפלא יועץ)

ע"כ לכתחילה לבקש מלחמה אין זו דרכינו, אבל אם אנו כבר במלחמה, נעתיר ונצחק צעקות גדולות, לישועתן של ישראל ולאקמא שכינתא מעפרא ולהגאולה האמיתית והשלימה.

מחשבות יתב"ש, אשר לו לבדו נתכנו עלילות ומחשבות בני אדם, ועל ידי זה ינצלו מהם, ולכן קודם קריעת ים סוף אין לך סכנה גדולה יותר מהקטרוג, ועל כן אמר משה רבינו התיצבו, בתפילה אולם סיים ואתם תחרישון שהתפילה תהיה במחשבה, מפני הסכנה ועל ידי זה ינצלו עכ"ל הק'.

מתאוה לתפילת ישראל

ולענ"ד נראה לומר שמה שכתוב "ויאמר ה' אל משה מה תצעק אלי, באופן אחר, שמכיון שאמר משה רבינו "ה' ילחם לכם ואתם תחרישון אמר לו ה' למשה "מה" כלומר למה אמרת כך שלא יתפללו אלי אלא שהם יחרישו, דאדרבה "תצעק אלי" שאני כביכול אוהב תפילתן של ישראל ומתאוה להם ולכן אמר לו ה' "דבר אל בני ישראל ויסעו" שכל מה שעשיתי שיהיה צרה לישראל זה בשביל שאני מתאוה לתפילת ישראל והבל פיהם בתפילה חביב עלי, ולכן כעת שכבר התפלתם כבר יכול אתה לומר להם שייסעו, וכמו שפירש רש"י הק' שאין הים עומד בפניהם וכו'.

תצעקו לצורך השכינה

ועוד יש לומר בדרך אפשר כי כתוב בספרים הק' שיש להתפלל בתפילה בשביל צער השכינה הק' שבכל צרה שיש לאיש ישראל הקב"ה כביכול גם כן בצרה ולכן אם מתפללים לצורך גבוה לצער השכינה הק' התפילה מקובלת, ולכן אמר ה' מה תצעק אלי כלומר שתצעק "אלי" לצורך השכינה הנמצא כביכול בצרה בצערן של ישראל ואז תוכל לדבר אל בני ישראל "ויסעו" שתתקבל תפילתן.

התחזקות באמונה וביטחון

ועלינו להתחזק במידת הביטחון והאמונה בה' שהוא הכל יכול, ולכן כתבו הספרים הק' שיש סגולה לומר פרשת המן, כל יום ויום לידע שה' יתברך יכול

לא לומר מקרה היא

...ובהגדה של פסח אנו אומרים שבכל דור ודור עומדים עלינו לכלותינו והקב"ה מצילנו מידם והנה מה שעומד כרגע על הפרק היינו המלחמה שהתחילה כשאויבינו מתקיפים את ערי ארצנו הק', ערים שיש בהם הרבה תורה ויר"ש ולכן עלינו להתבונן למה עשה ה' ככה ולא לומר מקרה היא וכבר מביא בזה הרמב"ם בהלכות תענית, שאם אומר האדם מקרה היא זה הצרה, וזה דרך העולם, אז חרון ה' גדול, השם ירחם.

התבוננות בסיבת הצרה

וגם ישנן כאלו שתולין הכל בכוחו ועוצם ידם חושבים שבכוח אפשר להכניע את האויבים, וזה כמו מי שלוקח מקל ונותן מכות למישהו והולך הוא ושובר את המקל וחושב שהוא הצליח אבל שוכח הוא שאפשר לו לקנות מקל חדשה, אבל אדם שיש לו שכל הישר יודע שלא המקל מרביץ אלא יש אדם שהא מכה במקל, ושהוא רק אמצעי ולכן הוא הולך להשתדל אצל האדם המכה אם ע"י תחנונים או באמצעים אחרים בכדי להכניע אותו שלא יתן לו מכות.

וזה המשל, אצילנו גם כן צריך להתבונן למה ומדוע בא עלינו כעת הצרה הזאת, וכן היה בכל דור ודור שהיה איזה צרה התבוננו למה ומדוע, וכמו שבמגילה כתוב על מה ועל מה זה ופירשו חז"ל במסכת מגילה ששאלה אסתר ממרדכי שיגיד למה בא הגזירה הזאת והגמרא אומרת שבשביל שהשתחוו לצלם ונהנו מסעודתו של אותו רשע.

בעון שנאת חינם

ולכן עלינו להתבונן למה ומדוע ולכן נלכה נא ונראה מה כתוב בתורה בפרשת שמות שמשא רבינו ראה שמכה גוי את ישראל והרג את הגוי ולמחרת ראה שדתו ואבירם רבים ביניהם אמר אכן נודע הדבר, ופירש רש"י שם שאמר משה עכשיו אני רואה למה ישראל הם משועבדים משום שיש ביניהם שנאת חינם ושהלישנו את משה שהרג את המצרי ע"ש וכן כתוב בספר חסידים שאין יכול גוי לעשות צרה ליהודי

אלא אם כן ישראל אחד עושה צרות לחבירו, וזה נותן כוח לגוי לעשות צרות ליהודי ע"ש

ולכן זה נראה לפי ענ"ד שכל אחד יפשפש במעשיו ויקבל עליו להזהר מלשון הרע ושנאת חינם ולהמליץ רק טוב על חבירו והשם יעזור שנזכה לשלום וכל טוב ולביאת גוא"צ מתוך רחמים וחסדים מגולים אמן ואמן

צעקה בקול גדול ורם

הפסוק (תולדות, כז, כב) שאמר יצחק בברכתו את יעקב "הקול קול והידיים ידי עשיו" והבאנו את דרשת חז"ל שאם קולו של יעקב מצפצף אז אין ידיו של עשיו שולטות, ולכאורה לא משמע כן מפשטות הפסוק אלא אדרבה משמע שאף אם הקול קול יעקב מ"מ אפשר שיהיה ידיים של עשיו. אבל אם נתבונן בפסוק שכתוב "הקול" קול יעקב ובקריאה אנו אומרים "קול" עם ו', ולכן שניהם אמת אם קולו של יעקב רפוי וחלש וכמו שכתוב לי ו' שזה הכוונה הק"ל קולו של יעקב כלומר שזה חלש, ולכן ייתכן שהידיים של עשיו יכולות לשלוט ח"ו אבל אם הוא "הקול" (עם ו') שקולו של יעקב מצפצף (שזה לשון המדרש) אז אין הידיים של עשיו שולטות.

וזה שכתוב בתהילים (ק"ז) ב' פעמים כתוב ויצעקו אל ה' בצר להם ממצוקותיהם יצילם וכתוב ב' פעמים ויצעקו אל ה' בצר להם ממצוקותיהם יושיעם, כלומר שיש חילוק בין צעקה שהוא בקול גדול ואז יצילם, לגמרי, אבל אם רק ויצעקו בקול חלש אז רק יושיעם ולא כתוב יצילם.

וכן מצינו בעניית אמינים ואמן יהא שמייה רבא, שיש לאומרם בקול גדול ורם, וכמ"ש בשו"ע (או"ח סימן נ"ז סעיף א') שיש לענות אותו בקול רם שע"י זה מתעורר הכוונה וע"י קול זה מתבטלים גזירות קשות (מ"ב)

מכון "ויגד משה" קראלי

בנשיאות מרן רבינו שליט"א

להארות הערות וכן לקבלת הגליון

פנו בדוא"ל: a0747962278@gmail.com